

STUDIJŲ DALYKO (MODULIO) APRAŠAS

Dalyko (modulio) pavadinimas	Kodas
Organizacijų socialinė atsakomybė (OSA) ir etika	

Dėstytojas (-ai)	Padalinys (-iai)
Koordinuojantis: doc.dr. J. Butkevičienė Kitas (-i):	Ekonomikos ir verslo administravimo fakultetas Saulėtekio al. 9, II rūmai, LT 10222 Vilnius

Studijų pakopa	Dalyko (modulio) tipas
Pirmoji (bakalauro)	Privalomas ir/arba pasirenkamas

Igyvendinimo forma	Vykdymo laikotarpis	Vykdymo kalba (-os)
Auditorinė ir/arba nuotolinė	Rudens semestras	Lietuvių kalba

Reikalavimai studijuojančiajam	
Išankstiniai reikalavimai: Nėra	Gretutiniai reikalavimai (jei yra): Nėra

Dalyko (modulio) apimtis kreditais	Visas studento darbo krūvis	Kontaktinio darbo valandos	Savarankiško darbo valandos
5	130	48	82

Dalyko (modulio) tikslas: studijų programos ugdomos kompetencijos

Šiuo dalyku siekiama, kad studentai/-ės gebėtų analizuoti ir (įsi)vertinti organizacijų ir individų elgesį etiniu aspektu, priimtų vertybėmis grįstus sprendinius ir prisidėtų įgyvendinant Darna vystymosi tikslus.

Šiuo dalyku taip pat siekiama ugdyti ir bendrąsias kompetencijas:

- Gebėjimą generuoti idėjas ir teikti kūrybiškus bei inovatyvius problemų sprendimo būdus remiantis viešojo gėrio ir naudos visuomenei principais.
- Gebėjimą bendradarbiauti ir dirbti komandose laikantis OSA principų.
- Gebėjimą savarankiškai suprasti etikos ir socialinės atsakomybės iššūkius tarptautinėse komandose

Dalyko (modulio) studijų siekiniai	Studijų metodai	Vertinimo metodai
Studentas/-ė žinos bei supras etines teorijas ir gebės jas taikyti analizuodamas/-a bei vertindamas/-a verslo organizacijų praktikas.	Auditorinis dėstymas, diskusija, informacijos ir literatūros analizė, probleminių situacijų ar atvejų sprendimas, pranešimo atvejo analizės rezultatų pagrindu rengimas, individualus mokymasis, refleksija.	Studentų aktyvumo diskusijose, praktinių atvejų analizių vertinimas. Užduočių atlikimas, refleksijos, grupinio darbo pristatymas, egzaminas (uždarojo ir/ arba atvirojo tipo klausimai, užduotys)
Studentas/-ė gebės komandose generuoti idėjas ir teikti kūrybiškus organizacijos problemų sprendinius, kuriančius teigiamą ekonominį, socialinį ir aplinkosauginį poveikį globalaus verslo sąlygomis.		
Studentas/-ė gebės įvertinti savo elgesį etinių vertybių ir Darna vystymosi tikslų pagrindu, vadovautis jomis savo veikloje.		

Temos	Kontaktinio darbo valandos						Savarankiškų studijų laikas ir užduotys		Užduotys
	Paskaitos	E.mokymai	Seminarai	Pratybos	Laboratoriniai darbai	Praktika	Visas kontaktinis darbas	Savarankiškas darbas	
1. Įvadas į OSA ir etikos kursą. Pagrindinės sąvokos. Etikos tipologija ir sąsajos su kitomis disciplinomis. Organizacijų socialinė atsakomybė.	2		2				4	6	Mokslinės literatūros analizė, atveju analizė, užduotys seminaro metu
2. Verslo etikos raida iš istorinės (Europos) perspektyvos; Šiuolaikinė įtaka etikai; Etiškas sprendimų priėmimo procesas ir įtaka.	2		2				4	6	Mokslinės literatūros analizė, grupinis darbas ir užduotis seminaro metu VU akademinės etikos kodekso analizė
3. Moralinė kompetencija kaip etinių problemų prevencijos priemonė. Etikos teorijos ir etinių sprendimų priėmimas organizacijoje. Visuomenės, profesinės, organizacijos ir individo vertybių suderinimas.	4		2				6	8	Mokslinės literatūros analizė, atveju analizė, grupinis darbas
4. Etinių ir/ar teisinių pažeidimų moralinės neutralizacijos būdai.	2		4				6	10	Mokslinės literatūros analizė, atveju analizė, grupinis darbas, refleksija
5. Organizacijų atsakomybės valdymo sistema. Organizacijos sąžiningumas (integralumas). Lyderystė ir organizacijų kultūra kaip (ne)etiško organizacijų elgesio veiksniai.	2						2	10	Mokslinės literatūros analizė, atveju analizė, grupinis darbas
Tarpinis egzaminas			2				2		
6. Etiniai žmogiškųjų išteklių vadybos (ŽIV) aspektai. Etiškos darbo vietos standartai. Lygybės, įtraukties ir įvairovės principai. Įvairovės valdymas organizacijoje. Informavimas	6		2				8	4	Mokslinės literatūros analizė, atveju analizė, grupinis darbas. Filmo peržiūra. Refleksija
7. Etiniai klausimai rinkodaroje. Etiškas vartojimas kaip organizacinės atsakomybės variklis. Dirbtinis intelektas ir etiniai jo taikymo aspektai.	4						4	6	Mokslinės literatūros analizė, atveju analizė, grupinis darbas
8. Tarptautinio verslo etikos principai. OSR veiksniai ir plėtra praktikoje: nuo rizikos valdymo iki bendros vertės kūrimo.	4		2				6	6	Mokslinės literatūros analizė, atveju analizė, grupinis darbas

9. Tarptautinio verslo etikos principai vertės kūrimo grandinėje. Tiekėjai, konkurentai ir verslo etika (tiekėjų ir konkurentų etikos klausimai, pasaulinio verslo iššūkiai)	4					4	6	Mokslinės literatūros analizė, atvejų analizė, grupinis darbas
10. Socialinis verslas, kaip atsakingo verslo forma. NVO veikla. Socialinis poveikis.	2					2	6	Atvejų analizė, grupinis darbas
Pranešimai grupinio darbo tema ir diskusija			2			2	8	Organizacijos praktikos analizė etiniu aspektu, pranešimo analizės rezultatų pagrindu rengimas
Pasiruošimas egzaminui							10	Individualus mokymasis, studijų medžiagos refleksija
Iš viso	32		16			48	82	

Vertinimo strategija	Svoris proc.	Atsiskaitymo laikas	Vertinimo kriterijai
Aktyvus dalyvavimas seminaruose	20	Semestro metu	Seminaro užduočių, atvejo analizių, trumpų savi-refleksijų parengimas ir atlikimas. Galutinis pažymys bus skaičiuojamas semestro pabaigoje, atsižvelgiant į studento faktinį aktyvų dalyvavimą seminaruose bei atliktas užduotis.
Savarankiškas darbas ir pranešimas savarankiško darbo rezultatų pagrindu	30	Semestro metu	<p>Organizacijos praktikos analizė etiniu aspektu. Analizuojamas realus (iš jūsų darbinės veiklos arba iš viešai prieinamų šaltinių, neviešinant organizacijos pavadinimo, jeigu anonimiškumas svarbus, arba žiniasklaidoje aprašytas, rezonansinis) probleminis arba gerosios praktikos atvejis taikant etinių teorijų principus. Pristatoma, išgvildinama problema ir pateikiami galimi sprendimo variantai arba suformuojamas iššūkis. Analizė atliekama ir pranešimas rengiamas poromis. Trukmė 7-10 min.</p> <p>Į emokymų sistemą įkeliamas praktinis darbas. Pateikite "Word" tekstu doc., pateikto dokumento pavadinimą kaip: pateikto dokumento pavadinimą kaip: Pavarde_AtvejoAnalize.Doc. Pateikiama iki nustatytos datos. Visi vėlesni pateikimai nebus vertinami.</p> <p>vertinimo kriterijai:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Pranešimo turinys: <ul style="list-style-type: none"> i) trumpai pristatoma problema/geroji praktika, ii) įvardijama teorija/-os, kurių pagrindu analizuota problema/geroji praktika, iii) jomis argumentuojami situacijos vertinimai, iv) atskleidžiamos problemos/gerosios praktikos pasekmės (faktinės ar būsimos, numanomos) organizacijos suinteresuotiesiems, v) pateikiamos rekomendacijos problemos prevencijai/ gerosios praktikos plėtrai. - Pranešimo forma: <ul style="list-style-type: none"> vi) neperkrautos skaidrės, vii) klausimų ir laiko valdymas, viii) kalbėjimo aiškumas, ix) ryšio su auditorija palaikymas. - Savarankiško darbo turinys ir forma (8 lapai, skaičiuojant be titulinio, literatūros sąrašo ir priedų.).

Refleksija	10	Semestro metu	2-3 studentų grupės. Kartu žiūrėkite dokumentinį filmą, aptarkite, kokia yra pagrindinė dokumentinio filmo idėja, kokią žinutę jis siunčia mūsų visuomenei, susiekite pateiktą informaciją su etikos teorijomis su tvirtais argumentais, kodėl tam tikrą veiksmą sietumėte su konkrečia teorija. Po identifikavimo užsirašykite ir pateikite. Trumpa refleksija (2 puslapiai/3000 žodžių). Vertinimo kriterijai: atlikta laiku ir pagal instrukcijas – 50 %, pagrindimas, teisingai identifiкуotos etikos teorijos (bent 3 pavyzdžiai), kuriose pateikiami pavyzdžiai iš dokumentinio filmo – 20 %, pateiktos užduoties išvaizda – 10% (teksto lygiavimas, tarpai, šrifto dydis, pastraipų struktūra ir kt.). Pateikite "Word" tekstu doc., pateikto dokumento pavadinimą kaip: couse_names/surnames_Reflection Pateikite emokymai sistemoje iki gruodžio 1 d. Visi vėlesni pateikimai nebus vertinami.
Egzaminas	40	Sesijos metu	Egzaminą sudaro atvirojo ir uždarojo tipo klausimai (skirtingo lygio nuo supratimo iki situacijos analitinio vertinimo). Uždarojo tipo klausimai, tikrinantys supratimą (daugybinių pasirinkimo klausimai), vertinami 0,5 balo, sampratų kontekstualus taikymas (atviri klausimai) vertinamas 1 balu, situacijos analizė taikant etines teorijas vertinama 5 balais. Atsakymai į atvirus klausimus vertinami pagal šiuos kriterijus: 10-9: išsamiai atsakyta į klausimus, sampratos pritaikytos konkrečiam kontekstui, pateikiami pavyzdžiai logiškai susiję, sprendiniams pritaikomi etinių teorijų principai, atsižvelgiama į situaciją nulėmusias aplinkybes ir apsvarstomi poveikiai suinteresuotosioms šalims. 8-7: atsakymai į klausimus stokoja pagrįstumo, sampratas atskleidžiantys pavyzdžiai kontekstualizuoti, sprendimo procesas aprašytas logiškai, sprendinių argumentacija remiasi etinių teorijų principais, tačiau principai nekorektiškai interpretuojami, neatsižvelgiama arba nepakankamai atsižvelgiama į situaciją nulėmusias aplinkybes, todėl sprendinys nutolęs nuo realybės, poveikiai apsvarstomi, tačiau gana fragmentiški. 6-5: atsakymai į klausimus stokoja pagrįstumo, sampratos aiškinamos nesiejant jų su kontekstu, nepateikiama pavyzdžių arba pateikti pavyzdžiai neatskleidžia žinių supratimo, sprendimo procesas mechaninis, atkartoja klišes, teoriniai principai vadinami, tačiau neatskleidžiamas jų gilesnis supratimas, silpnai atsižvelgiama arba išvis neatsižvelgiama į situaciją nulėmusias aplinkybes, socialiniai poveikiai fragmentiški. 4 ir mažiau: sampratos neatskleistos, sprendimo procesas neaiškus/neskaidrus, fragmentiškai atsakoma arba visiškai neatsakoma į analitinius aspektus, atsakymai stokoja logikos. Egzaminas laikomas e.mokymų aplinkoje.
Egzamino externu vertinimo strategija	Svoris, %	Atsiskaitymo laikas	Vertinimo kriterijai
Atvejo analizė	30		Atvejo analizė (iki 4-5 p.) turi atitikti šiuos reikalavimus: Suinteresuotųjų šalių ir jų pozicijos nagrinėjamame atvejuje (pvz., sprendimus priimančių asmenų, už tam tikrus

			<p>veiksmus atsakingų asmenų, pranešėjų ir kt.) identifikavimas.</p> <p>Pagrindinės atvejo problemos ir pasekmės: nustatymas ir analizė, naudojant etikos teorijas, logiškai susijusias su nagrinėjamu atveju.</p> <p>Sprendimo analizė (jei jis pateiktas tuo atveju, jei nepateiktas, tada sprendimo pasiūlymas) ir pagrindimas.</p> <p>Bus vertinami šie aspektai:</p> <p>Analizė yra glausta ir nuosekli, pagrįsta informacijos šaltiniais ir moksliniais darbais, aiški ir logiška (50% pažymio).</p> <p>analizė atitinka reikalavimus; teiginiai yra gerai argumentuoti ir paremti etikos teorijomis (50% pažymio).</p>
Refleksija raštu	20		<p>Išsami konkretaus straipsnio refleksija (1,5–2 p.), iš straipsnio išskiriant pagrindinius dalykus, susijusius su etiniu ir ĮSA kontekstu, ir pateikiant savo gerai argumentuotą, kritišką nuomonę (pvz., kaip situacija pasikeitė per dvejus metus arba ne ir kodėl taip yra? Kokios yra problemos priežastys?)</p> <p>Atvirosios prieigos leidinys: Hongwei He, Lloyd Harris (2020)</p> <p><i>The impact of Covid-19 pandemic on corporate social responsibility and marketing philosophy</i>, Journal of Business Research, https://doi.org/10.1016/j.jbusres.2020.05.030.</p> <p>Bus vertinami šie aspektai:</p> <p>Refleksijos logiškumas, susijęs su etika ir ĮSA, priežastys yra gerai argumentuotos (50% pažymio).</p> <p>pateikta išvalga yra gerai struktūrizuota, darni, paremta argumentacija, pagrįsta etikos žiniomis ir ĮSA (50% pažymio).</p>
Egzaminas	50		<p>Egzaminą sudarys atviri ir uždari įvairaus sudėtingumo klausimai, pradedant supratimu ir baigiant analitiniu vertinimu. Klausimai vertinami 0,5 balo. Egzaminas bus laikomas Moodle (VMA) platformoje.</p>

Autorius	Leidimo metai	Pavadinimas	Periodinio leidinio Nr. ar leidinio tomas	Leidimo vieta ir leidykla ar internetinė nuoroda
Privaloma literatūra				
Crane, Matten	2004	Business ethics: Managing corporate citizenship and sustainability in the age of globalization		Crane, A., & Matten, D. (2004). Business ethics: a European perspective; managing corporate citizenship and sustainability in the age of globalization. Oxford University Press.
Crane, Matten	2019	<i>Business ethics: Managing corporate citizenship and sustainability in the age of globalization.</i>		Crane, A., Matten, D., Glozer, S., & Spence, L. J. (2019). <i>Business ethics: Managing corporate citizenship and sustainability in the age of globalization.</i> Oxford university press.

Papildoma literatūra				
Pučėtaitė R., Novelskaitė A., Pušinitė R.	2015	Organizacijų etika, novatoriškumas ir darniosios inovacijos		VU Kauno humanitarinis fakultetas
Rusteikienė, A., Pučėtaitė, R.	2015	Socialinis verslas kaip darniųjų inovacijų kūrimo laukas	In Pučėtaitė, R. et al. Organizacijų etika, novatoriškumas ir darniosios inovacijos, p. 148-163.	Vilnius: Akademine leidyba
O'Sullivan, P., Ngau, O.	2014	Whistleblowing: a critical philosophical analysis of the component moral decisions of the act and some new perspectives on its moral significance.		O'Sullivan, P., Ngau, O. (2014). Whistleblowing: a critical philosophical analysis of the component moral decisions of the act and some new perspectives on its moral significance. <i>Business Ethics: A European Review</i> , 23 (4): 401-415
Boatright, J. R. (2014). Ethics and the Conduct of Business Boatright Seventh Edition.	2014	Ethics and the Conduct of Business Boatright Seventh Edition.		Boatright, J. R. (2014). Ethics and the Conduct of Business Boatright Seventh Edition.